

Visie Toekomst Constructieve Toetsing

Aanleiding

Door een aantal grote incidenten in de bouwwereld zijn de commissies "Mans" en "Dekker" ingesteld om onderzoek te doen naar de rol van wet- en regelgeving in het bouwproces. Beide commissies delen de mening dat de toezichthoudende rol van de overheid onvoldoende toereikend is.

Commissie "Mans" staat voor het bundelen van krachten door lokale overheden om tot taakvolwassenheid te komen (vorming van RUD's). Commissie "Dekker" echter richt zich meer op taakvolwassenheid van private partijen, onder het motto "privaat wat kan, publiek wat moet".

In het regeerakkoord van het gedoogkabinet Rutten is overeengekomen om de adviezen van commissie Dekker uit te voeren. Door oud-minister Donner wordt dit in zijn (afscheids)brief aan de Kamer bevestigd. In het verlengde hiervan heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het infoblad "Private kwaliteitsborging in het bouwtoezicht" gepubliceerd. Dit infoblad beschrijft dat naar verwachting begin 2015 een duaal stelsel geldt voor het verkrijgen van een vergunning voor het bouwen. Dit houdt in dat gekozen kan worden tussen enerzijds het aanvragen van een vergunning bij de lokale overheid en anderzijds het zonder vergunning bouwen, indien kan worden aangetoond dat gebruik wordt gemaakt van private kwaliteitsborging.

Voorgaande ontwikkelingen hebben er toe geleid dat het Centraal Overleg Bouwconstructies (COBc) zich heeft ingezet voor het opstellen van een toekomstvisie ter borging van de constructieve veiligheid.

Enquête

Voor het opstellen van de visie is door de werkgroep een breed uitgezette enquête gehouden (met 23 open vragen) onder diverse personen uit van belangzijnde bedrijven en organisaties binnen het vakgebied en onder COBc leden. Naast de enquête hebben ook verschillende interviews plaatsgevonden.

De respons op de enquête is circa 80% geweest. De uitslagen van de enquête zijn geanonimiseerd verwerkt. De resultaten ervan zijn niet op wetenschappelijke basis verwerkt maar de uitwerking heeft plaatsgevonden op integrale wijze en naar eer en geweten.

Uit de antwoorden op deze enquête zijn ervaringen met BWT, zienswijzen, mogelijkheden en onmogelijkheden over de toekomst, voorwaarden en behoeften naar voren gekomen. Deze zijn door de werkgroep gebruikt om een visie te ontwikkelen voor een nieuwe organisatie die aan die voorwaarden en behoeften kan voldoen.

Opstellen van een toekomstvisie namens de COBc leden waarbij de huidige expertise wordt ingezet

Opdracht van de door het COBc ingestelde werkgroep

Namens de leden van het COBc het opstellen van een visie over de verschillende mogelijkheden voor de toekomstige borging van de constructieve veiligheid van bouwwerken door toetsing en toezicht, waarbij de expertise van de huidige Bouwtoezicht inspecteurs en constructeurs ingezet wordt.

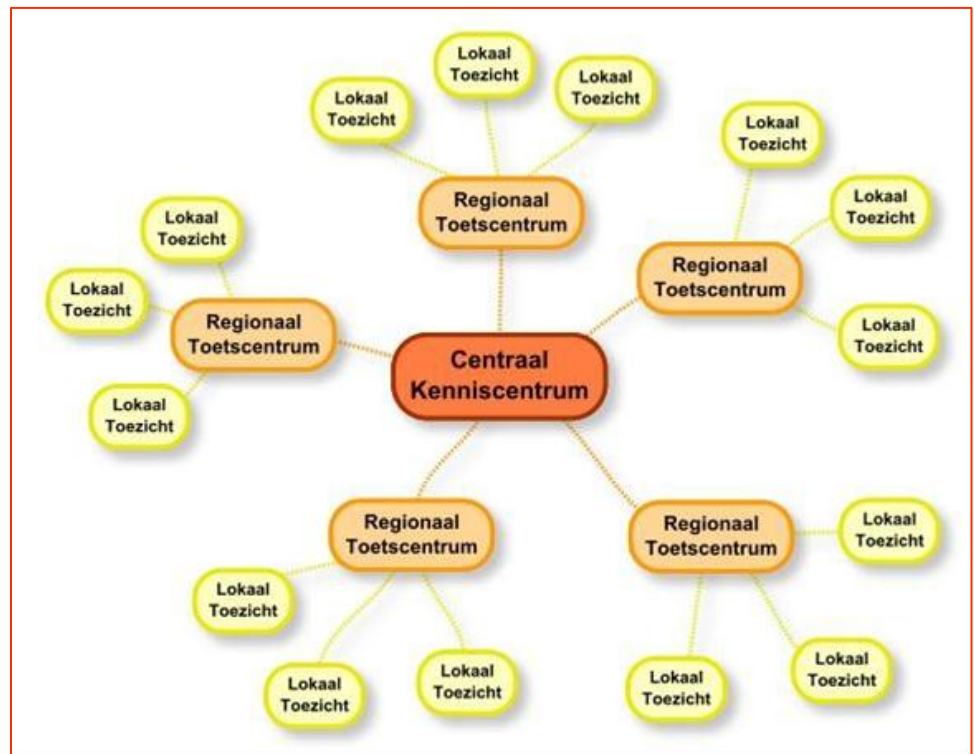
Behoeften, geconstateerd uit het onderzoek

- Dienen van het publieke belang, conform doelstellingen van de Woningwet en de Wabo;
- Onafhankelijkheid, zowel richting (lokale) politiek als richting private partijen;
- Borging van constructieve veiligheid;
- Eenduidigheid en gelijkwaardigheid in verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid;
- Continuïteit in beleid, proces en kwaliteit;
- Terugdringing van de versnippering van taken en verantwoordelijkheden in de bouw.

Kernaspecten nieuwe organisatie, geconstateerd uit het onderzoek

- Transparantie, zelf lerend vermogen en afstemming van productkwaliteit en – kwantiteit op basis van risicoanalyse;
- Behoud nastreven van locatie specifieke kennis (zowel fysiek als historisch) zonder efficiency geweld aan te doen.

Beoogde organisatiestructuur

Nieuwe organisatiestructuur voor toetsing constructieve veiligheid

Formeren van een netwerkstructuur bestaande uit een *Landelijk of Centraal Kenniscentrum*, *Regionale Toetscentra* en *Lokale Toezichtbureaus*, met elk hun eigen specifieke taken.

Binnen de verkozen structuur wordt tevens onderscheid gemaakt in drie categorieën van te toetsen plannen (zie rapportage “Verder na Dekker” door het Expertisecentrum Regelgeving Bouw [ERB]):

- Standaard bouwwerken (circa 80% van alle bouwplannen);
- Meer complexe bouwwerken (circa 15% van alle bouwplannen);
- Complexe bouwwerken (circa 5% van alle bouwplannen).

Landelijk/ Centraal Kenniscentrum:

- Afstemmen en synchroniseren van het niveau van kennis en ervaring bij de regionale toetscentra en lokale toezichtbureaus;
- Organiseren en in stand houden van een opleidingssysteem, dat vereist is bij constructieve toetsing (*register van toetsend constructeurs*);
- Deelnemen aan gestructureerd en/of ad hoc overleg met relevante ministeries, normalisatie instellingen, branche verenigingen, certificerende organisaties en andere partijen uit het vakgebied;
- Toetsing van complexe bouwconstructies op constructieve veiligheid (circa 5% van alle bouwwerken, zie ERB).

Regionale Toetscentra:

- Bezetting afgestemd op de aanwezigheid van minimaal drie constructeurs (conform Kwaliteitscriteria 2.1 ; zie www.uitvoeringmetambitie.nl), ter borging van synergie, expertise en continuïteit;
- Toetsing constructieve veiligheid van meer complexe bouwconstructies (circa 15% van alle bouwwerken, zie ERB);
- Toetsing constructieve veiligheid van standaard bouwconstructies (circa 80% van alle bouwplannen, zie ERB);
- Ondersteuning van lokale overheden bij calamiteiten.

Lokale Toezichtbureaus:

- Snelle en adequate inzet, o.a. door fysiek gesitueerd zijn op korte afstand van de projecten;
- Inzet van toezicht, waarvan de frequentie en intensiteit zijn gebaseerd op een door de complexiteit van het project gestuurde risico analyse;

- Ondersteuning van lokale overheid bij calamiteiten, zo nodig terugvallen op Regionale Toetscentra en Centraal Kenniscentrum;
- Verzorgen van helpdesk-functie voor aanvragers vergunningen, het participeren aan vooroverleg van projecten en borgen van veiligheid van gebruikers en passanten bij complexe uitvoeringsaspecten van bouwwerken.

Publiek wellicht privaat

De organisatie kan publiek dan wel privaat worden georganiseerd. Tijdens de periode van het duaal stelsel levert landelijke overheid ondersteuning bij oprichting. Bij de oprichting zijn de huidige Bouwtoezicht constructeurs en inspecteurs met hun expertise direct inzetbaar. Bij overgang naar privaat kan snel en efficiënt worden omgeschakeld.

Met deze structuur staat een nieuwe, sterke en solide organisatie voor borging van de constructieve veiligheid.

COBc visie borging constructieve veiligheid	Duaal stelsel volgens commissie Dekker
Onafhankelijkheid, zowel richting politiek als private partijen.	Gefinancierd door de aanvrager, onafhankelijkheid mogelijk in het geding.
Geen wederzijdse beoordeling van concurrenten.	De toets kan worden beïnvloed doordat (concurrerende) bureaus elkaars werk beoordelen.
Borging kwaliteit van de toets door specifieke vaardigheid, verkregen door jaren ervaring.	Bij private bureaus bestaat de kans dat het toetsen door verschillende personen wordt uitgevoerd.
Wordt niet beïnvloed door het nastreven van winst en concurrentie binnen de markt.	Toets kan nadelig worden beïnvloed door het (lage) honorarium waarvoor opdracht is aangenomen.
Visie wordt gedragen door COBc leden.	Stelsel opgelegd vanuit het ministerie, zonder vooraf instemming van lokale overheden.
Expertise en deskundigheid van COBc leden is direct inzetbaar.	Kwaliteitscriteria voor toetsing door private bureaus zijn nog niet beschikbaar.
Geen keuze uit publieke of private bureaus.	Keuze uit publieke of private bureaus.

Aandachtspunten bij nadere uitwerking:

- Bij de verdeling van bevoegdheden, verantwoordelijkheid en mandaat moet de organisatie helder en eenduidig zijn;
- Instellen van een College van Deskundigen (bestaande uit vertegenwoordigers van markt, overheid, vakorganisaties, onderwijs e.d.) dat toezicht houdt op de organisatie;
- Opzetten financiering voor verkozen structuur; geen winstbejag, wel opbouw van reserves om continuïteit te waarborgen;
- Extra aandacht voor kwaliteitsborging van de individuele medewerkers van de organisatie (bijv. Sterren-systeem volgens register van toetsend constructeurs);
- Finale aansturing en financiering van de organisatie door ministerie, dan wel samen met de VNG;
- Toetsing op constructieve veiligheid kan preventief of repressief van karakter zijn en is qua samenstelling in beginsel gebaseerd op een steekproefanalyse, die afhangt van grootte, complexiteit en kapitaalsintensiviteit van de bouwconstructie. Eventueel uit te breiden met een verzekerde toets als onderdeel van de vergunning;
- Organisatie is “eigenaar” van ABC- meldpunt, waar verplicht gemeld wordt en waaruit jaarlijks rapportages, aanbevelingen en plannings volgen;
- Borging van de samenwerking met plantoetsers en buiteninspecteurs.